СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 15. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 20. січня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 15. Jersey City, N. J., Monday, January 20, 1930. THREE CENTS.

ЗАВЗЯТА ДЕБАТА З ПРИВОДУ ПРОГИБІЦІЇ

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ПРОГИБІЦІЙНИХ НЮЙОРСЬКИХ АГЕНТІВ. ГОЛОСУВАТИМУТЬ НАД РЕЗОЛЮЦІЄЮ СЕНАТОРА БЛЕЙНА В СПРАВІ ЗНЕСЕННЯ 18 ПОПРАВКИ.

ВАШИНГТОН, 18 січня. — Посол Вилієм Сірович, демократ з Ню Йорку, виголосив одногодинну бесіду в справі прогибіції в Ню Йорку. Він твердив, що з рамени републиканської партії заіменовано в Ню Йорку чотирох прогибіційних аґентів, з котрих один є відомим злодієм, у другого знайдено прилади, яких уживають тільки вломники, а третий обжалований за поповнення вбивства. Всі ті прогибіційні аґенти є заразом пачкарами алкоголю і доробляються тим способом великого маєтку.

З дискусій, які тепер ведуться у сенаті й палаті послів, видно, що прогибіційне питання буде поставлене в конґресі на перше місце. Знаменне те, що сенатор Бора заявився за те, щоби перевести пробне голосовання над резолюцією сенатора Блейна в справі знесення закону Волстеда.

ПРОТИ ЦУКРОВОЇ ПРЕМІЇ.

ЗНОВУ ДЕБАТУЮТЬ НАД ФИЛИПИНСЬКОЮ НЕЗАЛЕЖНІСТЮ.

ВАШИНҐТОН, 18 січня. — Сенат відкинув 54 голосами проти 22 резолюцію сенатора Говела з Небраски в справі плачення фармерам цукрової премії.

Супроти того, як підніс сенатор Ренсдел, зачнеться в сенаві дальша кампанія за незалежність Филипин, або хоч за обмеження довозу филипинського цукру до 600,000 тон річно. Дальший довіз повинен бути обнятий тарифою.

БАНДИТИ В ГОЛЯРНІ.

НЮ ЙОРК, 18 січня. — В часі, коли голяр Корнельо Мартінез голив одного з ґостей, впали 4 бандити до голярні, а Мартінез так налякався, що мало не перерізав ґостеви ґорла. Бандити ограбили гостей і голяра з усеї ґотівки, забрали дорогоцінности і зникли. Мартінез побіг за ними на вулицю. Бандити почали за ним стріляти, але його не влучили, а забили одного мурина й ранили смертельно 10-літнього хлопчину.

НЕ РЕЗИҐНУЮТЬ З ПАНЦИРНИКІВ.

ВАШИНҐТОН, 18 січня. — В звязку з заявою Мек Донелда в справі цілковитої ліквідації панцирних кораблів подають, що вашингтонський уряд на це не згодиться. Заяву Мек Донелда уважають за таку, яка призначена для домашнього вжитку й є виразом поглядів Партії Праці, а не властивої анґлійської опінії.

АРЕШТУЮТЬ КОМУНІСТОК.

НЮ ЙОРК, 18 січня. — Зприводу демонстрації комуністок перед бюром „Вімене Трейд Юніон Ліґ" арештовано 28 большевицьких аґітаторок, а решту поліція розігнала. Демонструючі носили таблиці, на яких видніли написи з обвинуваченням Ліґи в службі капіталістам. Президентка Ліґи, Роза Шнайдермен, подає, що Ліґа існує вже 26 літ, має 60,000 членів і займається організацією робітниць та боротьбою за кращу робітничу платню. Ту боротьбу веде орґанізація мирними способами.

СМУТС ПРО ПАЛЕСТИНУ.

НЮ ЙОРК, 18 січня. — Перед своїм відїздом до Лондону ґенерал Смутс, бувший премієр Полудневої Африки, подякував Америці за гостинність і говорив про будучність Палестини. Він казав, що Анґлія додержить свого й допоможе збудувати Жидам у Палестині свою національну домівку. Взиває одначе Жидів до розваги. Радив їм не нарікати на Анґлію і памятати на те, що Анґлія не зобовязалася стягати Жидів з усіх кінців світа до Палестини, щоби там збудувати їм державу й створити жидівську більшість. Жиди мусять знайти порозуміння з Арабами, котрі є більшістю. І саме в тім напрямі працює анґлійський уряд.

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ПОВОРОТ.

ЛИТЛ АМЕРИКА (Антарктика), 18 січня. — Заступник адмірала Бирд подає, що зближається до них корабель „Сіті оф Ню Йорк", який має їх перевезти назад додому. Ціла біда в тім, що корабель на разі не може продертися крізь леди.

ЗБИРАЮТЬ ДАЛЬШИХ $6,000,000.

НЮ ЙОРК, 18 січня. — На допомогову акцію Жидам у Східній Европі й у Палестині рішено зібрати в біжучім році $6,000,000.

САНДІНО ВИПРАВДУЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК, 18 січня. — Авґусто Сандіно, провідник нікараґванських повстанців, вислав листа до нюйорської ґазети „Ди Ню Йорк Таймс", в якім твердить, що він не побрав від нікого $60,000 титулом хабара за те, що відступив від революційної акції. Сандіно подає, що ця так поширена вістка є звичайним наклепом з боку його ворогів.

ҐОВІРЛИВА ПАПУГА.

ВАШИНГТОН, 18 січня. — Папуга секретаря стейту Стимсона опинилася в пивниці. Але не ізза папужачої хороби, а тому, що була надто говірлива й перешкаджала домашним і гостям у розмовах.

ТЮРМА ВАЛИТЬСЯ.

ОЛБАНІ, 18 січня. — Знавці орекли, що нюйорська тюрма „Тум" на Менгеттен мало не завалиться. Будова стара. Келії перелюднені. Під цю пору містить тюрма 631 вязнів.

СКРИПКИ СТРАДІВАРА.

Тому 200 літ вславився у світі італійський вирібник скрипок Антін Страдіварі, що жив від 1644 до 1737 року в місті Кремоні. Його скрипки мали чарівний голос, якого з того часу ніхто не міг підібрати. Всі наслідування були недосяжні. Тайна не була в дереві, тільки в доборі каруку і фарб, якими малював скрипки. І досі ще є у світі кілька скрипок Страдівара, але тайни їх виробу ніхто не вгадає. Казали, що він узяв ту тайну із собою до гробу, бо не хотів, щоб инші ділились його славою. Тепер подають із Женеви, у Швайцарії, що ніби там найшов д-р Рене Нуар в бібліотеці тайний припис Страдівара про вибір скрипок і що нібито є надія обновити виріб чарівних скрипок зперед 200 літ.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІНОК НА ГРОБІ НЕВІДОМОГО ФРАНЦУСЬКОГО ВОЯКА.

Дня 8. грудня делеґація українських учасників війни зложила вінок на гробі невідомого французького вояка у Парижі. Зложення вінка відбулося в присутности представників париських офіціяльних чинників та представників орґанізацій учасників війни інших народів.

НОВА КОМЕТА.

Краківська астрономічна обсерваторія запримітила нову, невідому досі комету, семої величини. Ця комета знаходиться у системі Геракля. Запримічено, що вона щораз більше наближається до землі і через деякий час можна буде її бачити виразніше.

ДОТЕПНИЙ АНОНС.

У всіх віденських часописах появився одного дня такий анонс: „Молодий кавалер, з аристократичної сімї, відомий зі своєї краси й елеґантности, власник фабрики і віллі, аматор спорту і мистецтва, шукає собі товаришки життя, не конечно гарної, але милої, без приданого, бідної, але чесної". Наслідки того анонсу були сензаційні. До редакції найшло майже 1000 листів для невідомого жениха і цей жених відповів усім кандидаткам на товаришку його життя листовно та запросив усіх до парку на стрічу і то на одну і ту саму годину. У парку в означенім місці перед бальконом дому зібралося майже 1000 дівчат, вдів і розвідок. Усі вони хвилювались, ждали жениха і кожна дивувалася, що цих кандидаток до подружжа так богато. Якеж було розчарування жінок, коли замісць сподіваного аристократа та фабриканта на бальконі дому явився молодий священик, відомий у Відні релігійний фанатик, який почав до зібраного жіноцтва релігійну проповідь та признався, що це він ужив газетного анонсу як засобу стягнути до парку легкодушних дівчат, щоби могти проповідувати їм моральність і читати святе евангеліє. Половина присутних жінок, обурена на священика, повтікала відразу, обкидуючи проповідника злобними епітетами, а половина веєж вислухала священика і спокійно приняла його слова про суєтність земської любови і щастя та про те, що єдине є на потребу — царство небесне.

ПРОМОВА СЕН. ЗАЛОЗЕЦЬКОГО В РУМУНСЬКОМУ СЕНАТІ.

Сенатор д-р Волод. Залозецький з Української Нац. Партії виголосив у букарештенському сенаті дня 5. грудня гарну й добре обдуману промову в справі українскої викладової мови по школах в місцевостях з українським населенням. У своїй промові виказав він яркими словами весь гніт і обман дотеперішніх румунських правительств. В імені демократії, справедливости, чесности з собою, в імени людяности й довіря та любови народу, в імені мира і спокою закликав бесідник правительство сповнити ділами, а не словами свої обіцянки. А доки це станеться, доти тронна промова не для нас і ми не для неї. Ударами заліза сипалися грімки слова його промови на слухачів і зробили велике враження.

РОЗСТРІЛИ НА УКРАЇНІ.

З Москви повідомляють, що в Черкасах розстріляно після судового присуду кількох Українців за приналежність до тайної української орґанізації, що стреміла викликати повстання проти радянської влади.

БЕРУТЬ НАС НА СМІХ.

Під таким заголовком пише черновецький „Рідний Край": „Беруть нас на сміх, висилаючи урядовців зі шкільного ревізорату по українських селах і предкладаючи нашим людям до підпису нібито просьби за введення науки української мови. А в тих нібито просьбах дякують підписані правительству за те, що школа вчить їх дітей румунської мови. Попри це підписані просять, щоб учили їх дітей по 2 год. тижнево й української мови. Адже румунська національно-царинистична партія обіцяла нам, як ще була в опозиції, і ще й тоді, як прийшла до влади і просила наших голосів, що вона поверне незаконно скасовану по школах українську викладову мову. А тепер, коли партія при владі, крутить вона нами так, як іще жадна партія не крутила. Та прийдуть іще її кандидати по голоси до нас! Досить нам того дурисвітства! Не дайтеся зловити на вудку румунському національному правительству!"

В дальшому „Рідний Край" подає приклади такого фальшування волі українського населення висланниками румунської влади і закликає українське населення не підписувати ніяких заяв, що їх підсувають йому Румуни. Подібні заклики читаємо що дня також у „Часі".

РОЗВОДИ У СРСР.

Дотепер у радянських республиках розводи переводилися в компетентних урядах цілком безплатно. Недавно рада народніх комісарів видала розпорядок, яким заведено деякі оплати за переведення розводів. Висота цих оплат назначується в залежности від маєткового стану заінтересованих осіб. Радянська преса пише, що наслідком введення оплат у Москві значно зменшилася скількість розводів і то аж так, що минулого року у Москві денно розводилось 70 пар, а тепер тільки 25 пар денно.

ВБИВСТВО І ГРАБІЖ.

В Москалівці під Коломиєю невідомі бандити напали на Осипа Кабина і вбили його та зрабували невелику суму грошей. Поліції не вдалося вишукати злочинців.

ВЕЛИКАНСЬКА ГАТЬ.

Найбільша в світі гать є в Індії. В Індії є величезний простір землі, більший як наша Галичина, на якім і трава не росте, бо той край не має води. Анґлійське правительство рішилося сі землі наводнювати штучно. В 1903. році зачало будувати гать, яка сперла би воду одної ріки й утворила би величезне озеро, з якого можна би розводити воду по всіх полях цілого краю. Того року, себто по 24 роках робіт, гать укінчено. Гать є 58 метрів висока і так високо понад припираючими до неї ґрунтами стоїть вода. Утворене гатю озеро має 23,000 квадратових метрів і води 685 міліонів кубічних метрів. Воду можна випускати 81 шлюзами.

РОСІЙСЬКИЙ „ІМПЕРАТОР" ПЕРЕЇХАВ ДО ФРАНЦІЇ.

Великий князь Кирило Володимирович, який проголосив себе російським царем, виїхав з Німеччини до Франції, де думає осісти на стало. „Імператор" покинув Німеччину тому, що не міг виплатити податків, які на нього наложив маґістрат міста Кобурґа.

ПРИСУД НА ЧЛЕНІВ ВАТАГИ „ЧОРНОГО ОПИРЯ".

Дня 22. липня в мешканні дозорця при вул. Сонішній у Львові згинув від припадкового револьверового вистрілу син дозорця, 9-літній Волод. Ковалишин, а ранена була наймичка Кушнірівна. Виновником убивства був 19-літний Морончик. Після його арештування ствердили, що він був ватажком ватаґи „Чорного Опиря", до якої належав 22-літний Дяків і Козловський. Вони мали на совісти більше грабіжницьких нападів. У суботу, 14. грудня, закінчилася розправа перед судом присяглих: Морончика і Дякова засудили на кару по 5 літ тюрми, а Козловського на 3 роки.

ХТО УБИВ АРХИКНЯЗЯ ФЕРДИНАНДА?

Як відомо, про вбивство архикнязя Фердинанда у Сараєві кружляли найріжнороднійші вісти: були вісти, що його вбито з ініціятиви сербської революційної орґанізації, яка працювала під наказами Білгороду, дехто впевняв, що Фердинанда вбили з власної ініціятиви студентські орґанізації Босняків з Сараєва, були навіть такі поголоски, що Фердинанд упав жертвою віденських політичних інтриґ, що мали джерело в палатах Франц Йосифа І. та в домах членів габсбурської династії, яка бажала бачити на австрійськім престолі Карла І. На днях у париськім журналі „Ле Монд Сляв" французький слявіст Міссе, який довго жив у Білгороді, помістив статтю, у якій на підставі зібраних документів доказує, що Фердинанда вбила босняцька революційна орґанізація з власної ініціятиви, але матеріяльно роботу цеї орґанізації взагалі підтримувала сербська „Народня Оборона" і сербське товариство „Чорної Руки".

РАДЯНСЬКА ВЛАДА ПОКЛАДАЄ ВСЮ НАДІЮ НА БОГА

ДОЛЯ БОЛЬШЕВИКІВ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД УРОЖАЮ. ПЛАЗУЮТЬ ПЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИМИ КАПІТАЛІСТАМИ. НОВІ СТРАШНІ УТИСКИ НА СЕЛЯН.

МОСКВА (СССР), 18 січня. — Радянське правительство почало робити нові заходи, щоби дістати в Америці позичку, яку може сплачувати лише після жнив, якщо вродить у Росії збіжжа. Позичку цю хочуть большевики здобути в формі кредитування їм ріжних американських виробів. Дотепер большевики змушені платити за куплені машини та инші вироби відразу завдаток 15—25%, а потім частинами в міру того, як прибувають до Росії куплені в Америці вироби.

Тепер фінансове становище Росії стало таким тяжким, що вона не може абсолютно нічого платити аж до жнив і продажі врожаю. Коли вродить і буде що продавати, то тоді большевики сподіваються сплачувати свої борги; а коли не вродить, то вже ніхто не бачить виходу з того тяжкого стану фінансової та економічної руїни, в яку попала Росія.

Большевики сподіваються, що в Америці є тепер надпродукція ріжних виробів, а тому ріжні фірми згодяться ризикувати на умови большевиків. З другої сторони американські фінансисти та промисловці висловлюються за те, що большевики спершу мусять признати царські та воєнні борги Америці, забезпечити їх новими зобовязаннями, а потім уже говорити про нові кредити.

Центральний Виконавчий Комітет видав нове розпорядження про тяжке покарання селян, котрі продаватимуть свою худобу, свиней та коней, або різати худобу для свого споживання. Таких селян мають карати вязницею на час до одного року, а також конфіскацією всього селянського майна, худоби, реманенту й збіжжа та насіння.

Селян, котрі не заплатять негайно всіх залеглостей в податках та біжучих податків, також притягатимуть до суворої відповідальности, а все їх майно господарське та хатне будуть конфіскувати.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ СЕЛЯН, ЯК ЗАЙЦІВ.

БЕРЛІН (Німеччина), 18 січня. — Кореспондент американських часописів Нікербакер подає, що в Росії тепер панує такий страшний терор проти селянства, що за два дні розстріляно 90 селян. Їх обвинувачено за спротив конфіскації їх землі та збіжжа. Селянство вже тепер почало голодувати, бо в більшости його влада забрала все збіжжа до останньої зерни.

Таке поступовання влади викликає страшне напруження та обурення серед селянства, яке готове рішитися на всякі очайдушні кроки, щоби ратувати себе від голодової смерти й морду, який запровадила влада.

1000 ЕКСПЕРТІВ.

ЛОНДОН (Анґлія), 18 січня. — Вже почали прибувати учасники конференції по морському обеззброєнню. Безпосередно участь у працях конференції будуть брати лише члени делеґацій ріжних держав, які уповноважені для переговорів. Позатим з кождою делеґацією приїхало багато ріжних знавців та фаховців у воєнно-морській справі.

Загальне число таких фаховців доходить до 1000 душ. Між ними є лиш одних адміралів 22.

СТРАЙК КИТАЙЦІВ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

МУКДЕН (Манджурія), 18 січня. — Новий радянський управитель Східно-Китайської залізниці чотири дні тому звільнив з роботи 280 китайських службовців на залізниці. Тепер Китайці, робітники залізничої майстерні, оголосили страйк протесту проти поведення російської адміністрації на залізниці.

Вони домагаються такого самого відношення до себе, яке істнує у большевицьких начальників до російських робітників на залізниці. Таксамо домагаються, щоби скількість російських службовців та робітників на залізниці була рівна скількости китайських, як цього вимагає хабаровський протокол, а не більша.

НЕСПОКІЙ У КОРЕЇ.

ТОКІО (Японія), 18 січня. — Неспокій у Кореї триває далі. В столиці Кореї Сеулі знов японська поліція арештувала 380 студентів Корейців, обвинувачуючи їх у радикалізмі. В одному кіні підчас висвітлення картини хтось розкидав багато летючок радикального змісту. Поліція негайно оточила кіно й приарештувала всю публику. 130 осіб було взято на допит.

Про заворушення серед Корейців повідомляють також з инших міст.

КОНФІСКАЦІЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ГАЗЕТИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 18 січня. — Поліція сконфіскувала большевицьку ґазету „Роте Фане" за те, що в ній був видрукуваний заклик до влаштовання заворушень у Німеччині.

ПІДСИЛЕННЯ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 18 січня. — Несподівано для всіх через константинопольський пролив пройшли в Чорне море два радянські воєнно-бойові судна. Зробили це вони з порушенням правил і прав спеціяльної міжнародньої комісії, яка контролює пролив.

Думають, що ці кораблі належать до складу балтійської фльоти: панцирник „Паріжская Комуна" та кружляк „Профінтерн". Прохід їх у Чорне море робить там радянську фльоту найсильнішою, порівнуючи з фльотами инших держав, котрі лежать над Чорним морем.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СВОБОДА ПОНАД ВСЕ.

Сенатор Кінг вніс вже давно резолюцію в справі визнання Филипин незалежною державою. Разом з тим піднеслися численні голоси, які поперли резолюцію Кінга в пресі й при ріжних публичних виступах. Виявилося згодом, що та пропаганда за незалежність Филипин має головно економінчий підклад. Сенатори і посли з західних стейтів думають ратувати американських фармерів від економічної руїни, а тому хочуть відмежуватися тарифою від Филипин, щоби позбутися конкуренції з филипинським цукром. З того видно, що самостійність Филипин принеслаб їм господарську руїну. Саме про те заговорили тепер самі Филипинці. Їхня делеґація до Вашингтону здавала собі добре справу з того, що буде, як Америка відмежується від Филипин цловим муром. Филипинський нарід свідомий того, що на случай незалежности йому прийдеться зреzиґнувати з богатьох економічних користей і вигод, які вони мають тепер, будучи приналежними до Злучених Держав. Та делеґація заявила, що филипинський нарід готов понести всі ті матеріяльні невигоди, щоби тільки добитися незалежности, бо филипинський нарід не хоче відгравати ролі раба, хоч би і ситого. Филипинці хочуть стати у народів вольних колі, щоби розвинути свої національні питоменности, які можна розвинути як слід доперва тоді, коли нарід являється господарем на своїй землі. Филипинці не хочуть добиватися тільки матеріяльних вигід. Вони хочуть розвинути свого духа й стати у культурні ряди вільних народі як рівні з рівними. Филипинський нарід свідомий своєї великої культурної місії на сході. Завдяки филипинському рухови за незалежність демократизується державне правління Японії. Завдяки тому рухови збудився Китай і перебудовується у свобідну, на модерний лад зорґанізовану демократичну державу. Тому, говорив голова филипинської делеґації, Злучені Держави зроблять велике діло, коли згодяться приняти внесення сенатора Кінґа й заявляться за повну незалежність Филипин. Такий крок Америки піднесе дуже високо її престіж скрізь у світі, а особливо серед народів Полудневої Америки, звідки підносяться тепер щораз частіше голоси, звернені проти імперіялізму Злучених Держав.

Заява филипинської делеґації заслугує на особлившу увагу з боку такого поневоленого народа, яким є нарід український. Бо й у нас довгі часи дебатовано над тим, чи нам змагати до повної незалежности, чи ізза економічних, стратеґічних чи яких инших причин не бути в союзі з Москвою чи Варшавою. Такі „союзи" ми вже випрактикували добре. Вони завжди кінчилися повним нашим поневоленням і культурним занепадом. Бо свобідно може розвиватися тільки свобідний нарід.

Д-р Остап Грицай.

О. ТИМОТЕЙ БОРДУЛЯК

В 42-ліття літературної діяльности.

Більшим оповіданням є теж **„Бідний жидок Ратиця"**, не зла історія жидка, який намагається доробитись на селі майна, але притім стає всетаки жертвою лихої долі, та в цілости вона не така важна для нас, як Бордулякові оповідання про наших людей. Бо на загал жиди в нашім краю відгравали ролю далеко не таку невинну, як цей „бідний жидок Ратиця''.

Незвичайно симпатичними, але ніраз не виделізуваними типами розмалював Бордуляк цілий ряд постатей з хліборобської буденщини, між якими до найкрасших треба зачислити прегарну постать лядька Федюся, дяка Гриця та старого парібка Михалка. **„Дядько Федюсь"** — це ідилічна картина колишнього галицького села, повна найчистішої поезії. Я думаю, що просто немає між нашими людьми людини, яка не пізналаби в цім малюнку свого рідного села і своїх рідних людей. — А **„Дяк Гриць"** — це оповіданнє про селянського сина, що не хотів учитися на „пана", тільки втікає з міста назад у село, щоб бути хліборобом, бо так йому красше. Тягне його сюди непереможна любов до святої землі його прадідів. А коли опісля наш ґерой стає ще в селі й загально шанованим дяком, то він зовсім не жалує свойого колишнього кроку, яким зважився покинути школу, і оправдуючи його, говорить при кінці оповідання до свойого слухача таке:

„Ви питаєте мене, чи не жаль мені за тим, що я не кінчив шкіл і не доборовся якогось лекшого куска хліба? Га, щож мені на те відповісти? Вже мені, як то кажуть, либонь судилося бути хліборобом і дяком. Та я ні за чим не жалую і є задоволений своєю долею. А знаєте длячого?... **По перше — що не всі ті наші сурдутові панове, що вийшли з народу і доборолися лекшого хліба, тримають з цим народом, не всі беруть живу участь в життю, в руху, в відродженню цього народу, а многі навіть явно цураються своєї матери.** І коли я собі погадаю, що можеб і я при лекшім хлібі став таким бездушним трупом, тоді благословлю свій чорний хліб і свій хлопський сірак... А по друге — наш народній рух під теперішню пору, коли ми мусимо за найменшу дрібницю боротися, є в моїх очах подібний до воєнної кампанії, і як в такій кампанії потрібні не лише капітани й ґенерали, але й також капралі, то я тішуся, що я вибрав собі становище капраля, як то мене прозвали на однім вічу; а що добрий капраль може також положити великі залуги і богато зробити в наших обставинах, то чей... сами того не заперечите..." („Дяк Гриць", ст. 127/128). — Ну, певно, що нема тут чого заперечувати. Слова Бурдуляка про те, що для народу в даних обставинах вартніший свідомий селянин, ніж безідейний сурдутовець, зберігають саме сьогодня свою несхитну слушність, коли бачиться нпр., як то граблений большевиками український селянин бореться проти червоних злодіїв зпід стягу цигансько-жидівсько-інтернаціонального „пролєтаріяту", а українські сурдутовці з радянофільського кодла виправдують на всі голоси большевицьке шаління! І требаб нам нині таких Бордулякових дяків Гриців, таких „капралів" народньої справи скрізь там, де наші славетні „капітани й ґенерали" намагаються запродувати Україну то „пролєтарам" в царських ризах, то ляцьким крулям в Галичині, зраджуючи так безсоромно й ганебно стяг нашої незалежности на очах цілого культурного світа...

А не менше цінним видається мені і нарис Бордуляка **„Михалцові радощі"**, де автор, змальовуючи тип старого сільського парубка Михалка, теж не боїться зазначити, що Михалко любить напитися й потанцювати і з дівчатами пожартувати, та проте, коли побачив на власні очі, як то цісарські „здекутники" виробовували в бідних останнє добро за податки, не хотів бути на далі (як присяжний) помічником цісарських грабіжників, і це заявив прилюдно, як пристало на людину з твердим характером. Він, розгадуючи в душі картину податкової екзекуції, розмальованої в нашім оповіданню з помітним драматизмом та життєвою правдою (195/201 ст.), почув відразу до своєї співучасти в ній. — „Тьфу! так і прозвуть люде дериветником, їй Богу!" — подумав собі Михалко і почухався в голову. „Та й що за гонор? що за слава?... Ні, не хочу я бути присяжним ані поліцаєм! — закликав він в голос — ось що! **Нехай хто другий дивиться так зблизька на людську біду, а я не маю до того серця! Нехай хто другий стягає на себе людські проклони, а я не хочу!" (ст. 208).** А після того, як він заявив те все війтові, Михалко тішиться: „...Ось показав я всім, що я не хочу стояти о їх ласку, не хочу бути їх послушником... Нехай другі побиваються о той гонор, а я собі буду жити вольним козаком, від нікого незалежним чоловіком..." (ст. 210).

Оттак в Бордуляка проблискує скрізь іскра почуття власної гідности в душі кожного з його хліборобських героїв. Тількиж, що це почуття власного я не переходить в Бордуляка ніде в еґоїзм, а вяжеться тісно з Христовою любовю до ближнього.

Одним з найгарніших примірів на це є Бордулякове оповіданнє **„Дід Макар"**, своєю концепцією гідне теж Достоєвського або Толстого. Тут маємо постать сільського прошака-старця, діда Макара, що з милосердя над бідною вдовою Грущихою та її дітьми рішається допомагати їм своїм вижебраним хлібом. Та ще одно: він, замешкавши у Грущихи, хоче старшого хлопця її вчити — читати. І щойно тепер він почуває якусь красшу ціль у свойому життю: „...Аж тепер на старість чуюсь я цілком щасливим — каже він — коли маю дрібні діти, коли маю про кого дбати, кого годувати..." (ст. 57). — Сумовитий малюнок материнської любови старої Кліщихи до ледачого сина-рекрута маємо в оповіданню **„Мати"**, зворушливу картину любови вбогого батька до хорої дитини в нарисі **„Для хорого Федя"**, батьківська любов перемагає одчайдушну розпуку самотного вдівця в оповіданню **„Діти"**, а влучною сатирою на те, як то ми на словах, в теорії і в мистецтві захоплюємося ідеалом любови до вбогої людини, а в дійсности цеї любови не знаємо і не хочемо знати — є короткий ескізик **„Жебрачка"**. І як цей нарис показує нам, що Бордуляк не тільки захоплений, але і критичний провісник любови ближнього, так знову такий гостросатиричний малюнок війтахруня, як нарис **„Галилеївський війт"**. або картинка дурної межиусобиці між братами як нпр. **„Самітна нивка"**, а далі малюнки з політичного життя села в роді **„Нічний привид"** або **„Право патронату"** доказують, як тверезо дивиться наш автор на все те, що в нас погубне й вороже.. А наведені мною з самого початку цеї розвідки слова Бордуляка про життєву отяжілість нашої людини, тобто про той наш порок, з вини якого **„Русин іде тою дорогою, віками витиченою дорогою, мов той віл в ярмі і нарікає на своє злиденне життя"** — в оповіданню **„Рішучий крок"** — не стратили зі своєї ваги ще й сьогодні нічого. Тут Бордуляк, розповідаючи нам історію заложення селянської крамниці в селі, підкреслює чітко, як то важко нашій людині здобутися на **„рішучий крок"** до чогось нового, смілого й визвольного, в данім випадку до заснування своєї крамниці, щоб не ставати предметом визиску чужинецьких зайдів. Але поки герой нашого оповідання, селянин Яким Чайка, зважується на цей „рішучий крок", то за той час в селі аж двох жидівських циганів отворили свої крамниці! Бо так воно в нас уже завжди, що ми в усьому здорово припізнені і до кожної культурної роботи в нас самих і на арені широкого світа — останні. І я думаю, що прикладів на це, хочби і з доби післявоєнного життя в нас, наводити зайве, бо всі ми знаємо їх гаразд. — Та хоч і зазначуються в нашого Бордуляка риски здорового критицизму доволі виразно, то співчутливий поет і, що так скажу, чоловіколюбець в ньому все наново бере верх в його творах, і він в силі накреслювати такі любі поезії у прозі, як картиночка **„Бузьки"**, або такий глибоко вдчутий малюнок, як згадана вже мною „Самітна нивка", або щось таке прегарне, як нарис **„Перший раз"**, оповідання про молоденьку дівчину Параню, яка перший раз виходить в поле жати. Це теж одна з найкрасших спроб такого дуже симпатичного таланту нашого Ювилята. А коли додамо ще історичну, веселу собі гумореску **„Сабета Себі"**, —історію ненаситнього жида з часів славетного пана Каньовського — то з нею зміст Бордулякової збірки оповідань і вичерпується.

Хотілосяб сказати:

Дорогої кожному українському серцю збірки.

Бо як небудь і не представлявсяби нам побут галицького села, змальований Бордуляком, то це все таки рідний побут рідних людей, може й не зовсім щасливих своєю судьбою, може й побиваних недолею життя, затеж усе наново підсилюваних подихом Рідної Землі. Це український побут, не затроєний ще ні духом жидівсько-московської комуни, ні духом ляцької неволі. І треба вірити, що та **внутрішня моральна сила в душі нашого хлібороба,** яку так щиро і глибоко відчув Бордуляк, розмальовуючи побут передвоєнного галицького села, живуча всеціло ще й сьогодні і може більш, ніж коли, і що власне вона дасть змогу українському селянинові видержати щасливо і руйнуючий наступ комуни і наступи ляцьких наїзників. А нашому Ювилятові бажаємо з душі творчих сил — змалювати нам у ще одній збірці **повоєнне галицьке село.**

Це булоб велике **доповнення і завершення тої Його творчости,** яка обдарувала нас перлинами збірки „Ближчі".

(Конець)

В. Будзиновський.

ЗАВІЩАННЄ.

Оповіданнє.

(4)

Синюк кахикнув, хрякнув і зачав:

— Перший пункт буде такий. Жидови Дудьови я винен, як не більше, то сто і двацять ґульденів. Як викупив ще инші мої довги, то буде більше.

Всі, що були в хаті, зареготали. Один сваток замітив:

— Не казав я, що його відумерщиною будуть самі довги. Чи не Дудьо одідичить їх? Фляшки з горівки мабуть запише нотареви.

Не розсміявся лише один нотар. Насупив брови і промовив суворо:

— Чи ви позвали мене робити якісь жарти? Вже лікар перестерігав мене, що вам хибує одна клепка. Я дурний взяв, тай поїхав.

Коли в хаті утихомирилося, Синюк зачав наново:

— Не сердьтеся, пане коморнік, бо я відумру не самі довги. Я лиш незручно зачав, бо від такого смішного пункту. Тут, в Клобуках, маю небогато. Лиш отсю хатчину. Про неї не варт згадувати в завіщанню, але щож зробити, коли вона є. Сю хатину продати і сплатити мій довг у Дудя. Як би який ґульден, гадаю, що буде більше, лишився, то додати до спадкової маси. В Клобуках я сторонський, сказатиб, заволока. Мої недвижимости і вірительности в моїм ріднім селі, в Сорочанці.

Синюк не казав, що Сорочанку він вигадав собі, бо такого села цілком нема.

— Там, в Сорочанці, з Матвія Бучканича, Прокопа Гондури, Івана Смика, Івана Колотила і з Гриця Черемхи стягнути дволітний чинш з мого поля. Мої парцелі, ось тут, пане коморнік, маєте нумери.

Синюк витягнув зпід подушки писульку і подав нотареви.

— Ті парцелі продати... Моя жінка, мої діти... царство їм небесне! На сім світі вже не маю нікого. Ні брата, ні сестри. Я сам один.

В хаті зробилося тихо, тихісько. Кпинні усмішки, які були на лици кождого, щезли. Нотар олівцем записував собі пункти. Синюк хвилю думав і знов зачав:

— Тепер прийдуть инші пункти: що зробити з грішми. Отже, на могилі моєї жінки і дітей, вони поховані в купі, дати ґранітну плиту і ґранітний хрест. Спровадити зі Львова. Найбільший дзвін в Сорочанці менший, як в сусідних Молочанах. Купити дзвін такий, щоби був бодай десять кільоґрамів тяжший, як молочанський... Такий дзвін, не менший, купити для церкви в Клобуках. Коли я тут буду похований, то нехай мені дзвонить мій дзвін. Шкода, що його ще нема, що не буде дзвонити на моїм похороні... Іконостас в церкві, тут в Клобуках старий. Золото почорніло, святих вже не пізнати, який то святий. Відновити на кошт моєї відумерщини. Решта, яка лишиться, нехай іде на захоронку для дітей і на сиротинець... тут, в Клобуках. Як вже вмру, то занести мене зараз до церкви. Брати мене з ліжка при свідках, бо в сіннику є ще вісімсот ґульденів. З того взяти на кошти похорону. Решту до сирітського фонду громади. Не давати до суду, громада нехай сама орудує моєю відумерщиною.

Війт підвівся, приступив до Синюка та, вхопивши його за руку і стискаючи так, що він аж йойкнув, промовив зворушений:

— Дай, тобі Боже, царство небесне, а нашій громаді як найбільше таких приблудів. Многі покоління Клобучан будуть вдячно згадувати тебе.

Синюк відповів, гірко усміхаючися:

— Я на вдячність заслужив би собі, як би ось так роздав мій маєток не на смертній постели, а в здоровлю, ще довго не вибираючися на той світ. Цілком чужим мого маєтку не хочу дати, державному скарбови не хочу полишити, з собою в могилу не возьму. Нехай іде на Боже і на бідні сироти.

Сю розмову перебив нотар, питаючи:

— Чи ще що маєте сказати?

Синюк відповів:

— Як би я мав більший маєток, то ще дещо доповівби. Більше не маю, то й нема що казати.

Нотар переглянув свої записки і взяв перо та став писати завіщаннє. Написав, прочитав голосно і спитав, чи так. Коли Синюк відповів, що точно так, як він хотів, нотар поклав папір на дощці, дошку недужому на колінах і в руку всунув перо. Синюк підписав. Ще підписали як свідки війт і вдовиця. Синюк знов добув зпід подушки гроші, дав їх нотареви і подякував за труд.

Нотар відїхав, але люди ще не розходилися. Синюк впав на подушку, склав руки і впяливши очі в стелю, став шептати молитви. Сусідка вдова звернулася до війта:

— Може би ви казали людям розійтися. Хата мала, народу забогато. Така духота, недужий не має чим дихати.

Війт почіхався в потилицю і каже:

— Та я сам думав так, але як він лишиться сам, то готові пропасти гроші, ті, що в сіннику.

— Та яким способом?

— Всі чули, що під ним, в сіннику, є гроші. Як він умре, то хтось може зайти сюди і зпід мерця витягнути.

— То лишіть тут вартівника.

— А як вартівник вкраде? Чи Синюк мусів говорити правду? Злодій може мати викрут, що з него говорила горячка.

— То лишіть двох.

— А як оба змовляться? Треба, щоби постійно сиділо тут яких пять осіб.

— Не треба. Я хату замкну і ключ возьму до себе. Час до часу буду зазирати сюди. Як буду йти до него, все когось закличу на свідка. Як побачу, що вже вмирає, покличу більше свідків.

Недужий добре чув усю ту розмову. Глянув на сусідів і каже:

— Як ваша ласка, то зробіть так. Найлїпше було би, як би ви сиділи коло мене, бо ви моя сусідка. Я вірю, що ви не рушите того, що не ваше.

Війт вигнав людий з хати. Лишився тільки він і сусідка. Вона приступила до ліжка і спитала: Ви не ґолодні?

Синюк відповів, питаючи:

— Хтож мені зварить щось, хто подасть? І не знаю, чи шлунок прийме. Шкода варити.

— Я зроблю росіл з курки і принесу вам.

— Ви, для чужого чоловіка змарнували би свою курку? Хиба зварите яких фляків і на ту юшку скажете, що то з курки росіл.

— Я принесу вам доказ, що з курки. З росолом принесу також цілу зварену курку.

— Як ваша ласка, то принесіть. За курку заплачу вам.

— Заплати не хочу. Курок маю досить. Ще на той світ моглa би дати вам кілька. Не лиш курок, але й індика!

Війт і вдовичка вийшли. Вона замкла хату, ключ взяла з собою. Синюк всунув голову під подушку, бо боявся, щоби його реготу не вчули на вулици. По хвили вчув великий крик курий на обійстю сусідки. Для нього був се знак, що вдовиця ловить курку і ріже її. Довго ждав, але діждався. В дверях заскреготів ключ і увійшли дві баби. Молода вдовичка несла в горшку росіл. Стара баба, дальша сусідка принесла в мисці цілу курку. Поставила миску на столі і побачивши, що Синюк ще не вмирає, отже свідок смерти непотрібний, вийшла. Вдова подала Синюкови горнець з росолом і промовила:

— Бачите в мисці зварену курку? Тепер вірите, що той росіл з курки, не з якихось фляків? В росолі тісто. Не знаю, чи зможете їсти. Як гадаєте, що пошкодить, то тісто лишіть.

Синюк зачав їсти. Він їв, вона балакала:

— Шкода, що ви вмираєте. В селі радість, бо прийде великий дзвін і сироти скористають. Мені з всего того нічого не прийде і я не маю причини тішитися. Навпаки. Ви були добрий сусід, нічим не дошкулювали мені. Тепер сама не знаю, якого дістану сусіда, як вашу хатчину продадуть...

Синюк їв мовчки. Зїв росіл, зїв тісто. Аж витягаючи до неї руку з порожним горшком, сказав:

— Що лиш тепер кажете так? Чомуж ви раніше, коли я ще не вибирався на той світ, згори позирали на мене, як забалакали, то тільки так, від нехочу?

— Бо я вдовиця і ще не стара. Ви вдовець і ще молодий та крепкий хлоп. Я не хотіла, щоби всі баби в селі мною витирали собі писки.

Синюк глянув на курку в мисці на столі і каже:

— Не знати, чи мені вільно їсти курятину? Шкода, що я вчора не спитав доктора.

— Стрібуйте. Як не буде смакувати, то не їжте. Як вам не відкине, то се буде знак, що не пошкодить.

Вдова подала йому до ліжка миску з куркою. Він відорвав одну лапку, обгриз і далі не їв. Сусідка спитала:

— Не йде?

— Чому не мало би йти, коли смачне і мясо мягоньке, як молодого курятка. Але я лише подумав собі, що було би ще смачніше, якби так до того огірок...

— Огірок? Сусідо, що вам забаглося?! На таку недугу огірок, то певна смерть. Я добре знаю, бо мому мужеви, царство йому небесне, доктор заборонив їсти огірки. Небіжчик не послухав, тай вмер. І з вами булоби так.

— Ваша правда. Але... я сяк чи так умру. Так сказав доктор. Умру з огірком, чи без огірка. А я огірки дуже люблю. Я вже неодно добре їв, але в життю ніколи нічого не смакувало мені так, як огірки. Ще й з курятиною. Як розбійника засудять на шибеницю і вже мають вішати, то питають його, чи не зївби що смашного. Що схоче, те й дають йому, бо се йому вже не пошкодить. Чомуж би мені перед смертю не покушати сього, що я так люблю? Лекше стало би вмирати...

(Дальше буде).

НА ТЕМИ ДНЯ.

РОЗСТРІЛ Ю. ТЮТЮННИКА.

Бувший радянський диплльомат і довголітній комуністичній партійний діяч уже з довшого часу пише в европейській пресі свої спогади. В них він викриває страшну систему шпіонажі й провокації, яку большевики завели не лише у себе на Радянщині, але й у чужих державах. Свого часу він передав відомости, як большевики натягнули провокацією на Україну Тютюнника, а пізніше його розстріляли.

ПРАВИТЕЛІ УКРАЇНИ.

Бесідовський подає таку характеристику членів „українського радянського уряду'':

„Зі всіх ураїнських комісарів тільки Чубар, Шліхтер і Скрипнік тримають себе, як степенні люде; всіж останні... Ось заступник голови ради народних комісарів Сербіченко, напившись пяним, виліз на дзвіницю Стрітенської церкви у Полтаві і кілька годин звонив на ґвалт у великий дзвін. З того часу його й називають „дзвонар''.

„Народний комісар торговлі Чернов одного разу з пяних очей уявив собі, що в готелю, де він мешкав, почався пожар. Він відкрив усі крани з водою й зробив дійсну повінь. Потім вискочив на вулицю, спіймав двох повій і затягнув до себе в кімнату, де старався їх утопити у ванні. Одна з них загинула, а друга вратувалася. За це він дістав догану від уряду.

„Народний комісар внутрішніх справ Ніколаєнко в Катеринославі на вулиці бив у морду міліціонерів.

„Народний комісар фінансів Катель ґвалтує своїх дівчат-урядовців у свойому кабінеті.

„Народний комісар земельних справ повісив свою жінку на горищі, а потім заявив, що вона поповнила самоґубство.

„Голова Всеукраїнського Чека Балицький возить до вязниць відповідальних комуністів і уряджує там з арештованими жінками орґії.

„Часто я думаю: Десятки років ми боролися з царизмом. Йшли на смерть і муки, довершували героїчних учинків. Робили ріжну мерзоту. І все це на те, щоб одну банду негідників замінити другою.''

ТІ, ЩО ПОВІРИЛИ БОЛЬШЕВИКАМ.

Розповідає також Бесідовський про свою зустріч з бувшим українським соціял-революціонером Ганенком, який колись стояв за те, що треба співробітничати з большевиками й навіть приступив до їх партії, щоби там щиро працювати. Але його викинули з партії за те, що він десь неуважно висловився про Балицького. Тепер Ганенко вже нічого не міг робити й зневрений блукав по Харкову. Він був обурений всіми тими орґіями, хабарництвом, пиятикою й крадіжками, які роблять визначні комуністи та члени уряду в урядових установах.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МІНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє членів, що на річнім мітінгу 1 січня вибрано одноголосно уряд на 1930 рік як слідує: В. Ґонтарчик, предс.; Петро Ющик, заст.; Антін Боньчак, кас.; Андрій Боньчак, секр.; Ст. Мацийовський, заст.; Дмитро Гноп і Іван Білос, контрольна комісія; Олекса Паламар і Василь Питинко, доз. хорих; І. Федейко і Йосиф Потоліцький, дозорці і дверники. Адреса секр.: Andro Bonczok, P. O. Box 336, Minersville, Pa.

ПОШУКУЄМО 14 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В БОСТОН, МАСС., ПЕРЕСИЛАЮЧИ $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПИШЕ:

БУДЕ ПОДВІЙНА РАДІСТЬ, КОЛИ ЗБУДУЄМО ЖЕРТВАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ. РАДІТИМУТЬ ІНВАЛІДИ, ПОБАЧИВШИ ЯК МИ ЗЗА МОРЯ ВІДЧУВАЄМО ЇХ БІЛЬ І ЯК ЦІНИМО ЇХ ЗАСЛУГИ, ЯКІ ВОНИ ПОЛОЖИЛИ В ОБОРОНІ РІДНОГО КРАЮ. РАДІТИМЕ ЦІЛА НАША ІМІҐРАЦІЯ, ЩО ВОНА ВИКРЕСАЛА З СЕБЕ В ТИХ ТАК ВАЖКИХ ЧАСАХ СТІЛЬКИ ЗАВЗЯТТЯ, ЩО В ЧАСІ ВЕЛИКОГО БЕЗРОБІТТЯ ЗЛОЖИЛА ЩЕ ПОЗА ИНШИМ ЖЕРТВАМИ ОСІБНУ КІЛЬКАДЕСЯТЬТИСЯЧНУ ЖЕРТВУ — НАШИМ БОРЦЯМ, ІНВАЛІДАМ.

СУМУВАТИМУТЬ ТІЛЬКИ ОДНІ — НАШІ ВОРОГИ.

НАШУ ЖЕРТВУ ВИСЛАЛИ МИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. Box 411, Philadelphia, Pa

ВІДПОВІДИ РЕДАКЦІЇ.

Поезії, колядки, щедрівки, які надіслано, не поміщено тому, бо їх зміст або форма, або одне й друге не відповідали вимогам, які ставиться до того рода творів.

П. Т., Ню Йорк, Н. Й. — Не зле, але ради Бога пощо друкувати зимою про „Осінний день".

Палмертон, Па. — Відповідь на допис з ч. 6 „Свободи". Не слушно закидуєте. Той, що писав і накликував до жертв, зложив жертву і від себе.

П. М., Шелтон, Конн. — А яким чудом держаться такі малі держави як Бельгія, Голяндія, Фінляндія, Данія, Латвія, Естонія, Литва і т. д. Многі з них не мають навіть стільки населення, що одна Галичина. Колиб у нас була національна свідомість, ми творилиб велику силу і тою власною силою моглиб устоятись супроти наших ворогів.

СПРОСТОВАННЯ.

Листопадові збірки з Ром, Геркімер, Литл Фолс, мають бути такі: Ром, Н. Й. $37, Литл Фолс, Н. Н. $36.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГЕТЬ З КОРДОНАМИ!

Московське панованнє над українським народом, котрий належав до Росії, а австрійське панування над українським народом в Галичині розділило один великий український народ на дві частини. Доходило до того, що той нарід часто не признавав себе єдиними і рідними братами. Він часто не розумів того, що Украніці з Галичини й Українці з Великої України, деб вони не були, є діти одної матери України. Коли в революції свідомійша частина українського народа по обох боках Збруча зрозуміла, що вже досить проливати кров за Москалів та Австріяків, а треба боротися за Україну, треба кров проливати на те, щоби здобути свободу й волю для всього українського народу й збудувати українську самостійну державу — свідоміша частина українського народу та інтеліґенція, чесні провідники, проголосили клич: геть з кордонами, гeнь з Москалями, з Австріяками й Ляхами й иншими ворогами українського народу. Вони стали на чолі боротьби за нове життя, де не мало бути кордонів між українським народом. Нарешті вони перед цілим світом проголосили на площі Св. Софії в Києві злуку українських земель і народу в одну нероздільну самостійну державу.

Ах, які то були хвилі радости й тут на еміґрації між Українцями! Які то були хвилі радости на Україні між народом, а переважно між Січовими Стрільцями й козаками українського війська. Ми всі памятаємо те, що вже минулося й тепер тільки згадуємо мов у казці, немов то сон снився нам.

Але правду треба сказати, що ми тієї злуки не розумієемо й досі як слід. Ми кричимо, що ми один нарід. Ми словами кричимо, що проголосили злуку українських земель, а в душі ми були й є рабами наслідків московського та ляцького гнету, бо злучили себе лише словами, а не духово. Ми навіть спустилися на те, щоби решту роботи щодо злуки довершили нам Москалі й Ляхи. Справді вони довершили так, що український нарід тепер є розтертий на чотири части.

На горе й сором усього нашого народу знайшлися й такі проводирі, котрі нині кричали про злуку, а завтра пішли проти злуки українських земель, а декотрі навіть пішли на службу Москалів і Ляхів. Та не на те я згадую ці справи, щоби на кімсь пімститися, але на те, щоби ми пізнали свої помилки та не просили Москалів чи Ляхів собі на допомогу. То такий нарід, що коли залізе до хати, то все хоче бути господарем.

Правда, велика частина свідомого елєменту знає, що свободу й волю треба будувати власними живими силами українського народу. Однак ми ще не всі позбулися тої недуги, що нас ділить і ставить нам кордони. Сумне, але правдиве явище, що між нами є богато таких, що свого брата з Великої України не прозвуть инакше, лише Москалем. Ми, Галичане думаємо, що вже знаємо всьо, навіть більше, як нам треба. Серед нас є такі сиромудрі, що дивляться на свого брата з Великої України як на Москаля, знаходячи в тім найбільшу свою „мудрість". Деякі свідомо брешуть, що десь у ґазеті працює Москаль, що там в якомусь товаристві є предсідателем Москаль, що той або той священик Москаль, що артисти та співаки з Великої України то все Москалі й т. д. Тимсамим ми власною глупотою будуємо ті кордони між собою, які зробили між нами тяжкі вороги та гнобителі українського народу. Ми далі виявляємо свою гнилизну національну й моральну, свідомо носячи ярмо рабства на свойому чолі й хочемо злуки тільки на на-фальшивих словах. Ми мусимо нарешті зрозуміти, що коли ми, Галичане, були під пановванням Австрії, а тепер Польщі, як ми не є ні Австріяками ні Поляками, так рівнож й Українці з Великої України, котрі були під пановванням московського царизму, чи тепер московського большевизму, не є Москалями. Ми можемо критикувати тих Українців з Великої України, котрі є проти національного відродження українського народу й української самостійної соборної держави й називати їх хрунями так саме, як і своїх хрунів з Галичини, котрі піддержують своїм рабством покору Москві та Польщі. Декотрі з галицького піємонту питаються, чому українські діячі, чи священики, чи артисти з Великої України не йдуть орґанізувати тут в Америці Наддніпрянців. Та я думаю, що це не тому, що вони не хочуть і байдужні, а тому, що масова іміґрація з Великої України є вихованці московської культури. Вони виїхали з дому, коли не було чути там слова „Україна'' і до таких дядьків тепер не годен тепер підійти, бо у них слова „Українець'' чи „Україна'' з язика не витягнеш. Та дуже часто й ми самі є перешкодою, бо як тільки прийде який Наддніпрянець до нашої орґанізації, то ми зараз прозвемо його Москалем та все дорікаємо йому Московщиною. Друге, коли ми, галицькі Українці, такі свідомі й здібні до українських організацій, то чому 90 процентів галицьких Українців належать до московських церков, а богато належить до московських церков, а богато належить до польських „звйонаків'' та „косцюлків''?

Не звертаймо уваги на те, хто з якої частини української території походить, а більше звертаймо увагу, що він робить і чи він працює в напрямку, що веде до злуки українських земель і українського народу. І ми, галицькі Українці, маємо між собою також таких „діячів'' і „достойників'' на полі політичнім чи релігійнім, котрі від ніг до голови видають себе за Українців, але вони дуже часто пособляють Польщі чи Москві панувати над нашим народом. Вони люблять кричати там, де ніхто їх не чує, що вони Українці, але як треба сказати десь за Україну перед народом, чи перед ворогом або чужинцем, то вони тоді не вимовлять слова „Україна" чи „Українець", а горлають, що ми „Рутенці", „Ґріки", „Поланд'' або „Славіш''.

Тих кілька слів не пишу на те, щоби писалося, але на те, щоби ми, Українці, нарешті пізнали себе, що ми діти одної матері України й щоби не тільки на словах говорили про злуку українських земель і українського народу в одно тіло, а щоби ми вміли розуміти ту злуку в глибині своєї душі та щоби ми не прозивали себе Москалями чи Австріяками і не робили між сою кордонів на радість нашим ворогам, а собі на сором.

В. Дроботій,
Ню Йорк, Н. Й.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Свято нашої державности.

В неділю, дня 1 грудня, святкувала наша громада Свято Української Державности споминoм про славні Листопадові Дні з 1918 року.

Влаштованням свята занялися: Українська кат. парохія, відділ 385 У. Н. Союза, місцеве Сестрицтво і відділ „Провидіння".

В українській кат. церкві св. Константина відправив о. Лоя панахиду за поляглих героїв, а по проповіди переведено збірку, яка принесла $24.50.

Популудні відбувся Святочний Концерт в Українськім Домі „Просвіти". Свято розпочав громадянин Павло Федорців, котрий виголосив вступне слово про значіння свята. Програма концерту була ріжноманітна. Були деклямації, скрипкові соля, співи хору і співи солістів, які випали добре, бо публика була дуже задоволена й нагороджувала виконавців щедро оплесками.

Громадянин Олекса Козак виголосив реферат про нашу визвольну боротьбу. Свято закінчив гром. Онуфрій Шабатура, зазначуючи, що воно випало дуже гарно й причиниться певно до піднесення національного духа в громаді.

З збірок у церкві, на галі й з відзнак було приходу $86.33. Тов. Запорожська Січ, від. 385 У. Н. С., зложило $5. Разом з дрібними жертвами й попередно зібраними було доходу $115.58. З того чистого приходу остало $100.03, які вислано до Обєднання з призначенням на Дім Інвалідів у Львові.

Жертвували: О. Шабатура $3.00; по $2.00: І. Кіт, І. Шміґановський, О. Семирозум, М. Кіт, П. Вонж, В. Рефцьо, П. Бутрин, І. Олійник, Т. Квасний, Й. Греськів; по $1.50: Н. Дмитрук, Ф. Біль, І. Сухорович; О. Козак $1.75; Н. Кучинський $1.25; по $1.00: Ю. Шабатура, Е. Шабатура, К. Кузів, Л. Харчишин, Т. Зюбрицька, А. Проскурняк, А. Денис, М. Кіт, В. Сопотюк, Н. Сомотюк, П. Чучман, М. Канюк, Р. Бачинський, Н. Костенко, Й. Переймибіда, М. Вінцентий, о. Лоя, Ф. Ірха, Ф. Дюк, П. Федорців, І. Козак, С. Романюк, Ф. Пікула, В. Комар, Н. Мандзин; П. Угринчук $1.25; П. Павчак $1.00; по 75 цнт.: А. Шупак, Н. Бойко; по 50 цнт.: Е. Шабатура, В. Москалюк, С. Макар, М. Бачинська, І. Якимів, А. Сухорович, А. Гусак, А. Степанчак, Ф. Дмитрук, А. Угринчук, П. Мандюк, О. Блашкевич, Н. Ґрубрин, А. Процай, І. Павчук, Г. Гарасим, І. Лозовський, П. Гайва, М. Садовський, М. Ковалів, о. Т. Турченко, І. Скрипець, Н. Денис, Н. Гусак, М. Глашкевич, К. Сокіл; по 25 ц.: М. Степанчак, Ф. Бутрин.

Попередно зложили по $1.00: О. Шабатура, Ів. Кіт, В. Львівський, К. Кузів, О. Козак, Й. Ґреськів, Н. Денис, Н. Запорожан, М. Капюк, І. Шміґановський, В. Сопотюк, Н. Сомотюк, І. Олійник, Р. Бачинський; по 50 цнт.: П. Федорців, Л. Харчишин, Ф. Пікула, Н. Кучинський. — Разом $16.00.

За Комітет концерту:

О. Козак,
П. Бутрин,
Ф. Пікула.

Баба приходить до священика замовляти похорон для свого мужа. Священик здивований каже:

„Я його вчора бачив цілком здорового. Що йому сталося? Коли вмер?

Баба відповідає: „Бик убив його... нині рано".

Священик похитав головою і каже: „А не радив я йому нераз, щоби того бика продав? То дуже лютий і небезпечний бик. Я знав, що колись убє когось".

Баба каже: „Та небіжчик того бика нині й на очи не бачив".

Священик питає: „То якжеж той бик міг вбити його? Хіба, що сплячого побив"...

Баба пояснила: „Ні, не так, прошу еґомостя. Бика хтось украв ще в ночи. Коли муж побачив, що двері від стайні розбиті і стайня порожна, шляк його трафив".

—o—

Прийшов хлоп на почту і почтареви Полякови подає листа. Почтар глянув на адресу і каже:

„Не приймаю, бо адреса написана „рускім єнзикем".

Хлоп відповів:

„Вибачайте, пане, але я адресував жидівським пером, не руським, чи яким иншим язиком."

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за грудень 1929 року.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Барна Олена, Зира Фросина.
В. 7. Сідлецька Текля, Нітрян Іван.
В. 12. Федорчак Іван.
В. 14. Ридак Марія, Стефанов Ксеня, Ридак Йосиф.
В. 15. Капінська Олександра.
В. 25. Угорчак Йосиф, Ядловський Михайло.
В. 29. Малинчак Михайло, Гривняк Юлія, Рішко Михайло.
В. 30. Гнатишин Мелянія.
В. 31. Томко Ілля.
В. 34. Дзяга Анна, Дзят Марія, Ятчишин Олена.
В. 38. Пишняк Василь.
В. 47. Забавська Катерина.
В. 48. Капник Антін.
В. 53. Пук Мирослав.
В. 56. Федчак Григорій.
В. 59. Шрогі Михайло, Шрогі Анна.
В. 61. Миланик Михайло.
В. 65. Андросечко Іван.
В. 67. Левицька Марія.
В. 68. Ворфолення Текля, Ворфолений Іван.
В. 69. Василишин Олена.
В. 80. Дутчак Марія, Павиза Катерина, Павиза Антін, Фірман Марія.
В. 81. Добростан Стефан.
В. 85. Процько Анна, о. Левицький Микола.
В. 86. Янков Іван, Хайас Юрій.
В. 87. Чехович Анна, Кінь Михайло.
В. 91. Дюк Микола.
В. 95. Згоба Йосифа.
В. 100. Кліса Олена, Войтович Йосиф.
В. 104. Соньо Олена.
В. 105. Смолига Михайло.
В. 109. Яницька Марія.
В. 112. Коваль Анна, Мельник Анна.
В. 114. Кубіда Анна.
В. 123. Нетяга Анна.
В. 131. Марчук Анна.
В. 136. Копко Іван, Венгрин Яким, Бендарчик Іван.
В. 137. Дашевський Іван, Томко Елисавета.
В. 139. Кошіль Вікторія.
В. 142. Закорчений Григорій.
В. 145. Гураль Розалія.
В. 146. Руденська Наталія.
В. 147. Змійка Анна, Лобас Анна, Лагодський Василь.
В. 152. Муляр Лев.
В. 155. Романко Микола.
В. 156. Новак Катерина, Костик Гнат.
В. 159. Федорів Володимир, Стахун Марія.
В. 160. Гобер Микола, Гірняк Михайло, Гірняк Михайлина.
В. 161. Лесак Анеля, Юрчак Катерина.
В. 163. Струсь Іван, Семен Анна.
В. 164. Матіїшко Теодор, Чорній Пилип, Матіїшко Анна, Орисик Василь.
В. 168. Ткач Роман.
В. 174. Саврак Анна.
В. 175. Барток Стелла, Пелех Анастазія.
В. 176. Мацьків Марія, Мацьків Павло.
В. 178. Датків Катерина, Тизбір Варвара, Ковальчук Марія, Романець Анна.
В. 179. Єзуско Ілля.
В. 181. Суптельний Дмитро.
В. 182. Крушельницький Антін.
В. 193. Роблак Андрій.
В. 206. Сулима Анастазія, Червінська Марія.
В. 216. Мишкевич Катерина.
В. 217. Пухер Іван, Гук Дмитро.
В. 218. Грищик Іван, Корецький Михайло.
В. 220. Ногребний Іван.
В. 221. Коц Франка, Лучків Ірина, Лучків Василь.
В. 227. Іванців Михайло.
В. 230. Катинський Михайло.
В. 235. Динько Іван.
В. 236. Гиряк Юлія.
В. 237. Матковська Юлія, Матковський Ігнатій, Фідик Марія.
В. 239. Волос Микола.
В. 248. Задорожний Григорій.
В. 252. Батюк Микола.
В. 255. Августа Петро.
В. 258. Верберик Стелла.
В. 271. Дудич Василь, Восьович Михайло.
В. 276. Бузар Йосиф, Вітов Анна, Павлюх Михайло, Шабран Юлія, Лисийко Параска, Ярош Анна, Дзерин Іван, Белей Василь, Кміт Іван, Семенович Микола.
В. 281. Максимак Анна.
В. 282. Осак Михайло, Заставна Анна, Кашубінська Антоніна.
В. 285. Мацьківський Теодор, Фіяжа Василь.
В. 288. Підгайна Катерина.
В. 293. Негрич Марія.
В. 295. Чайковський Микола.
В. 298. Кравчук Павло.
В. 300. Макар Розалія, Макар Михайло.
В. 310. Багрей Дмитро.
В. 324. Павловський Василь.
В. 325. Сенько Іван.
В. 328. Василишин Марія.
В. 333. Савчак Іван.
В. 334. Мерена Микита.
В. 338. Марич Стефан.
В. 343. Карик Теодор.
В. 349. Трістола Константин.
В. 350. Тирчик Іван, Расгульак Ксеня.
В. 355. Гавкінський Дмитро, Солига Іван.
В. 365. Мускалик Анна, Мускалик Іван, Мускалик Марія.
В. 367. Буртер Марія.
В. 369. Вересюк Марія, Березяк Григорій.
В. 375. Шегда Максим.
В. 379. Фуча Михайло, Малецький Тимко, Остафій Юлія.
В. 386. Маляр Микола, Дудик Теодор, Марія Михайло, Ковалик Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Новий Петро.
В. 20. Поглод Стефан.
В. 34. Говера Йосиф.
В. 48. Куртинець Василь.
В. 53. Собаль Петро, Собаль Марія.
В. 59. Кроітор Іван.
В. 75. Ніць Михайло.
В. 85. Німен Василь.
В. 104. Поборчак Катерина.
В. 122. Сусоль Михайло.
В. 127. Качор Дуня.
В. 147. Артим Катерина, Артим Андрій, Савакиший Павло.
В. 153. Зимак Наум.
В. 174. Олаш Петро.
В. 231. Чолій Анна, Чолій Роман.
В. 241. Каськів Анастазія, Каськів Теодор.
В. 247. Левицький Константин.
В. 262. Волянин Василь.
В. 268. Меліш Дмитро.
В. 335. Гладко Анна, Гладко Михайло.

В. 294. Гуменюк Дмитро, Гуменюк Неонія.
В. 296. Бартків Розалія.
В. 320. Дурдела Йосиф.
В. 365. Стельмах Стах.
В. 367. Озарів Теодор, Крик Іван, Лесів Федор, Крупка Катерина.
В. 383. Кіт Михайло.
В. 388. Хелла Катерина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 5. Бела Силвестер, Бела Катерина, Бела Михайло.
В. 14. Хміль Іван.
В. 21. Сова Олекса.
В. 50. Павлюх Григорій, Павлюх Марія.
В. 53. Пісьо Василь.
В. 76. Жук Григорій.
В. 127. Ябловський Василь.
В. 133. Кривицький Стефан, Кривицький Микола, Камінський Стефан, Лінь Макар.
В. 179. Кордонова Павлина.
В. 194. Ковбаснюк Марцеля, Ковбаснюк Микола.
В. 202. Зибак Марія.
В. 217. Пухер Іван.
В. 219. Оліїник Микола.
В. 220. Гяковський Іван, Гяковська Анна, Саламан Вікторія, Саламан Клим.
В. 238. Музика Олена.
В. 264. Кохан Максим.
В. 288. Чичерський Данило.
В. 292. Кабля Семен.
В. 300. Бережанський Дмитро, Бережанська Анна.
В. 306. Дацько Петро.
В. 334. Каторож Олександра.
В. 342. Куца Марія, Куций Стефан.
В. 347. Пятен Стефан, Пятен Тадіянна, Козак Петро.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Ванцьо Михайло, Ванцьо Константин, Свентик Франко, Смалець Варвара, Смалець Іван.
В. 3. Ванца Анна.
В. 14. Новаковський Василь.
В. 20. Іваніцька Ольга.
В. 31. Пепер Августин, Якубів Григорій.
В. 40. Цибульський Казимир.
В. 42. Кухарська Юстина, Кухарський Василь, Лубарський Семен.
В. 44. Худик Микола, Худик Анна, Парубочий Іван.
В. 56. Кабала Анна.
В. 64. Редчук Дмитро.
В. 65. Семчишин Стефан.
В. 69. Пліс Марія, Пліс Йосиф.
В. 72. Кудзула Стефан.
В. 77. Станко Іван.
В. 85. Парощук Михайло.
В. 89. Микич Анастазія.
В. 97. Соломко Іван.
В. 98. Маргін Теодор.
В. 102. Стрельбицький Йос., Стрельбицький Микола, Ганич Іван, Васенко Осип.
В. 113. Пищок Юрій, Філовят Михайло, Годчак Василь, Кравці Семен, Мандзяк Томко.
В. 118. Кокіндяк Дмитро.
В. 133. Сурма Михайло.
В. 136. Кушнір Андрій.
В. 137. Войтович Франко.
В. 146. Ленчук Павло, Ленчук Юлія.
В. 156. Богуш Франко.
В. 157. Панко Маріянна, Зерваз Франко.
В. 161. Балек Марія.
В. 177. Франків Анеля, Франків Іван.
В. 179. Вікаркач Йосиф, Лесик Петро.
В. 183. Добрянський Іван.
В. 203. Яськевич Володимир.
В. 206. Ромійник Марія, Строцька Теодор, Шевчук Марія.
В. 210. Яхницький Володимир.
В. 216. Татро Мелянія.
В. 217. Свереда Григорій, Архетко Анна, Архетко Михайло.
В. 223. Пристая Михайло.
В. 229. Левицька Антоніна, Ленчицький Осип.
В. 231. Клецько Стах.
В. 235. Богаченко Іван, Коланко Стах, Коланко Розалія.
В. 242. Стаїн Анна.
В. 248. Урбан Йосиф.
В. 259. Москалик Марія.
В. 274. Сивицяк Іван.
В. 288. Барна Михайло, Барна Анастазія, Калина Іван.
В. 292. Назарчук Федор, Назарчук Пелагія.
В. 295. Вознак Стефан.
В. 296. Мартиновський Василь, Защек Михайло.
В. 309. Подольський Іван.
В. 312. Шахута Іван, Буць Франко.
В. 315. Батрак Евген.
В. 321. Мішкевич Стах, Мішкевич Михайло, Погожельський Болеслав.
В. 328. Цимбалюк Василь.
В. 330. Хомяк Йосиф.
В. 335. Зибак Ілля.
В. 344. Романовський Володимир.
В. 350. Андрусів Ілля.
В. 356. Пелянко Анна.
В. 361. Шмир Петро.
В. 368. Веселюк Михайло, Веселюк Анна.
В. 369. Саган Василь.
В. 371. Ніжньовська Анна.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 15. Козак Петро.
В. 37. Пілат Танка.
В. 38. Полянська Агафія, Полянський Андрій.
В. 69. Бахусович Михайло.
В. 70. Ядловський Омелян.
В. 77. Кабан Василь, Кабан Ксеня, Волошин Андрій, Волошин Юстина.
В. 83. Бабяк Семен.
В. 106. Олійник Марія.
В. 135. Бережанський Дмитро, Бережанська Анна.
В. 152. Сировіцький Михайло.
В. 155. Куца Марія, Куцей Стефан.
В. 164. Поточняк Марія, Поточняк Семен.
В. 171. Бела Силвестер, Бела Катерина, Бела Михайло.
В. 189. Линь Параска.
В. 192. Ковєсяк Марія.
В. 204. Яцишин Юлія, Яцишин Михайло.
В. 213. Чичерський Данило.
В. 223. Симчак Олекса.
В. 225. Пятен Стефан, Пятен Татіянна, Пятен Григорій, Павлюх Марія.
В. 234. Кешенюк Дмитро, Гаврищ Микола, Пілат Стефан.
В. 242. Греса Анна, Кравець Текля.
В. 259. Гяковський Іван, Гяковська Анна, Саламан Вікторія, Саламан Клим.
В. 270. Микула Іван.
В. 277. Копанецький Стах.
В. 298. Ковбаснюк Марцеля, Бартків Розалія, Ковбаснюк Микола.
В. 320. о. Запаринюк Михайло.
В. 347. Ключка Анастазія, Ключка Михайло.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 373. Кордонова Павлина.
В. 1. Коляр Дмитро.
В. 12. Гнат Тарнопольский.
В. 18. Барна Анна.
В. 32. Онахель Марія.

В. 55. Лішинський Ізидор.
В. 59. Бубенко Кирило.
В. 65. Вовчак Михайло.
В. 76. Нагребецький Василь.
В. 96. Шур Дмитро.
В. 110. Чайковська Анна.
В. 174. Щавлак Анна.
В. 177. Шевчук Іван.
В. 216. Красота Марія.
В. 220. Плекан Антін.
В. 229. Лефковський Фелікс.
В. 270. Сайчук Андрій.
В. 282. Андрусишин Зофія.
В. 294. Садецька Агнешка.
В. 364. Савка Семен.
В. 400. Рокошевський Федор.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком грудня 1929 р. в У. Н. С. було повнолітніх чл.	21,209
В місяци грудні 1929 р. принято нових	172
В місяци грудні 1929 р. принято наново	37
В місяци грудні 1929 р. принято з переступними листами	37
В місяци грудні 1929 р. принято з інших кляс обезпечення	6
Разом	21,461
В місяци грудні 1929 р. суспендовано	99
В місяци грудні 1929 р. відійшли з переступними листами	50
В місяци грудні 1929 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	6
В місяци грудні 1929 померло	20
Разом	175
З кінцем місяця грудня 1929 р. в У. Н. Союзі було повнолітніх членів	21,286

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100		13
В клясі А.	на $ 250		400
В клясі А.А.	на $ 500		5,906
В клясі В.	на $ 750		913
В клясі С.	на $1000		13,260
В клясі В.В.	на $1500		292
В клясі С.С.	на $2000		102

НОВІ РОДИ:

Обезпеченнє платен по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500		58
В клясі О-1000	на $1000		45
В клясі О-1500	на $1500		5
В клясі О-2000	на $2000		1
В клясі О-2500	на $2500		—
В клясі О-3000	на $3000		—

Обезпеченнє платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500		50
В клясі Р-1000	на $1000		84
В клясі Р-1500	на $1500		2
В клясі Р-2000	на $2000		1
В клясі Р-2500	на $2500		—
В клясі Р-3000	на $3000		—

Обезпеченнє платне за життя з вкладами протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500		67
В клясі Е-1000	на $1000		78
В клясі Е-1500	на $1500		5
В клясі Е-2000	на $2000		1
В клясі Е-2500	на $2500		—
В клясі Е-3000	на $3000		—
Разом			21,286

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 4. Демкович Андрій.
В. 7. Петрунцьо Стефан.
В. 24. Половський Семен.
В. 36. Мицак Роман, Шрко Марія.
В. 48. Кікта Стефан, Кікта Цецеля, Кікта Анна, Кікта Марія.
В. 75. Маланяк Лілліяна.
В. 91. Рудавський Михайло, Рудавська Магда.
В. 94. Левицький Михайло, Левицька Стефанія.
В. 99. Жуковська Анна, Жуковська Емілія.
В. 109. Волошин Олекса, Волошин Іван.
В. 112. Квасняк Тимко, Коцюбіщук Іван.
В. 124. Романський Андрій.
В. 135. Гаушко Юрій.
В. 136. Захарко Григорій.
В. 161. Лисак Теодор.
В. 182. Хомяк Марія.
В. 204. Китай Ольга.
В. 206. Яцишин Корнеля, Яцишин Анна.
В. 217. Воляк Анастазія, Воляк Петро, Грановський Григорій.
В. 218. Литвин Іван.
В. 220. Ковалишин Олена.
В. 247. Процак Іван.
В. 253. Чайковський Стефан.
В. 255. Август Михайло, Август Йосифа, Вальо Михайло.
В. 263. Гудима Марія, Гудима Анна, Оленич Дмитро.
В. 266. Квас Марія.
В. 271. Дудич Емілія, Дудич Ірина.
В. 276. Лисийко Анна, Кость Михайло, Лисийко Василь, Лисийко Катерина, Лисийко Теодор.
В. 282. Кашубінська Анна.
В. 292. Назарчук Іван, Насланець Ілія, Насланець Данило.
В. 293. Ханенчук Розалія, Ханенчук Василь, Ханенчук Анна, Ханенчук Мірія.
В. 294. Вовк Василь.
В. 299. Горгота Стефан.
В. 301. Медзяк Андрій, Медзяк Стефан, Кулич Володимир.
В. 338. Кохан Йосиф.
В. 349. Вознид Тарас.
В. 358. Любінський Микола.
В. 369. Гиць Теодор.
В. 375. Василюк Ірина, Гаврилко Володимир, Гаврилко Іван, Шегда Мирослав, Сельський Йосиф, Гаврилко Микола, Сельська Марія, Шегда Стефан.
В. 388. Костяк Василь.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 53. Собіль Анеля, Собіль Володимир, Собіль Олена.
В. 59. Крайтар Олекса.
В. 104. Поборчак Теодор.
В. 142. Бутиньєць Григорій.
В. 231. Чолій Анна, Чолій Елисавета, Чолій Василь, Чолій Михайло, Чолій Мирослав, Чолій Ольга, Чолій Емілія.
В. 259. Скородинська Олена.
В. 294. Гуменюк Марія, Гуменюк Олекса, Гуменюк Володимир, Гуменюк Ольга.
В. 320. Дурдела Текля.
В. 335. Гонорівський Стефан.
В. 367. Крик Іван, Крик Йосиф, Озарів Марія, Озарів Розалія.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 76. Жук Олена.
В. 133. Линь Анна, Линь Дмитро.
В. 194. Ковбаснюк Розалія, Ковбаснюк Анна.
В. 217. Пухір Данило, Пухір Емілія.

В. 220. Саламан Анна, Гяковський Йосиф, Гяковський Володимир, Гяковська Олена, Гяковська Марія.
В. 264. Кохан Стефан, Кохан Іван, Кохан Марія.
В. 288. Чичерський Володимир.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Мазур Евген, Петрунцьо Петро, Мазур Мирослав, Чиковська Олена, Чиковський Ол., Чиковський Стефан, Чиковська Розалія.
В. 9. Лучканин Петро, Лучканин Михайло.
В. 22. Герман Анна, Герман Іван.
В. 29. Малицак Павло.
В. 31. Якубів Йосиф, Якубів Стефанія, Якубів Марія.
В. 42. Кухарський Григорій, Кухарська Евгенія, Кухарська Ольга.
В. 43. Гурчик Іван.
В. 67. Брухінська Марія.
В. 105. Слободян Петро.
В. 106. Войтович Володимир, Войтович Олена.
В. 113. Половський Петро, Половський Павло.
В. 146. Ленчук Павло, Ленчук Ольга.
В. 200. Великанович Павло, Великанович Катерина, Великанович Ольга.
В. 204. Кобрин Теодор, Кобрин Стефанія.
В. 206. Шпак Анна, Зеленевська Анна.
В. 210. Павлишин Петро, Павлишин Марія, Павлишин Антін, Павлишин Зофія, Павлишин Юлія.
В. 217. Воляк Анастазія.
В. 218. Процак Стефан.
В. 247. Качмар Михайло, Качмар Стефан.
В. 253. Скородинська Розалія.
В. 274. Тиховський Петро, Федина Дмитро, Бодак Теодор, Тиховська Анна.
В. 276. Гладьо Анна.
В. 278. Орлов'ська Зофія, Орловський Михайло.
В. 288. Барна Стефан.
В. 326. Прокоп Марія.
В. 338. Дриган Стефан.
В. 365. Ковальський Микола.
В. 368. Василюк Евген, Василюк Володимир, Василюк Олекса, Василюк Лев.
В. 388. Фірко Юлія, Фірко Іван, Фірко Василь.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 31. Томко Ілія.
В. 70. Логин Люба, Логин Стефанія, Угорчак Омелян, Ядловський Василь, Лялюк Одарія, Угорчак Ольга, Ядловська Анна, Логин Віра.
В. 77. Волошин Кітерина, Кабан Володимир, Кабан Теодор, Волошин Андрій, Волошин Анна.
В. 83. Бабяк Олена, Бабяк Андрій, Бабяк Юлія.
В. 145. Крамар Яків.
В. 164. Поточняк Микола.
В. 213. Чичерський Володимир.
В. 259. Саламан Анна, Гяковський Йосиф, Гяковський Волод., Гяковська Олена, Гяковська Марія.
В. 298. Ковбаснюк Ольга, Ковбаснюк Йоанна.
В. 347. Ключка Володимир, Ключка Марія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 1. Барна Олена.
В. 7. Нітрян Іван, Шедлецька Текля.
В. 12. Федорчак Іван.
В. 14. Ривак Марія.
В. 29. Гривняк Юлія, Рішко Михайло, Малинчак Михайло.
В. 38. Пишняк Василь.
В. 53. Пук Мирослав.
В. 56. Феичак Григорій.
В. 59. Шрогі Михайло, Шрогі Анна.
В. 61. Миланик Михайло.
В. 67. Левицька Марія.
В. 69. Василишин Олена.
В. 70. Ядловський Михайло, Угорчак Йосиф.
В. 81. Добростан Стефан.
В. 87. Кінь Михайло, Чехович Анна.
В. 91. Дюк Микола.
В. 100. Клисак Олена.
В. 104. Сеньо Олена.
В. 105. Смолега Михайло.
В. 109. Яницька Марія.
В. 136. Копко Іван.
В. 137. Дешевський Іван, Томко Елисавета.
В. 139. Кошіль Вікторія.
В. 146. Руденська Наталка.
В. 155. Романко Микола.
В. 160. Гобер Микола.
В. 161. Лесак Анастазія.
В. 163. Струсь Іван.
В. 164. Чорній Пилип, Орисик Василь, Матіїшко Теодор, Матіїшко Анна.
В. 174. Саврак Анна.
В. 175. Пелех Анастазія.
В. 179. Єзуско Ілія.
В. 210. Олійник Марія.
В. 218. Грищик Іван, Корецький Михайло.
В. 237. Матковська Юлія, Матковський Ігнатій.
В. 239. Волос Микола.
В. 244. Мишкевич Катерина.
В. 248. Задорожний Григорій.
В. 276. Вітов Анна.
В. 282. Заставна Анастазія, Осак Михайло.
В. 293. Негрич Марія.
В. 333. Савчак Іван.
В. 338. Марич Стефан.
В. 365. Мускалик Анна, Мускалик Іван, Мускалик Марія.
В. 369. Вересюк Марія.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 29. Гривняк Йосиф.
В. 147. Ценка Марія.
В. 360. Солончиний Василь.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком грудня 1929 р. в У. Н. С. було дітей членів	14,080
В місяци грудні 1929 р. принято нових	75
В місяци грудні 1929 р. принято наново	24
В місяци грудні 1929 р. принято з переступними листами	16
Разом	14,195
В місяци грудні 1929 р. суспендовано	68
В місяци грудні 1929 р. відійшли з переступними листами	27
В місяци грудні 1929 р. відійшли до повнолітніх членів	60
В місяци грудні 1929 померло	3
Разом	158
З кінцем місяця грудня 1929 р. в У. Н. С. було дітей членів	14,037

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	12,849
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,188
Разом	14,037
З кінцем місяця грудня 1929 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	35,323

УВАГА

Кожду кождий відділовий урядник член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі, члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць грудень 1929 р. як суспендовані або виключені за незаплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (січня) до своїх відділів і заплатити залеглости за місяці грудень 1929 і січень 1930 р. та в такий спосіб залагодити всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зробить до місяця січня 1930 року, то в лютім 1930 р. мусять виповнити нові аплікації (просьбу о приняття), коли хотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ті, зного члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяці грудні 1929 р. взяли переступні листи, а ще досі не зголосились до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци січні 1930 р., бо на другий місяць, то є в лютім 1930 р., стратять всі членські права і могли би бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о приняттє).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КЛИФТОН, Н. ДЖ.

Звіт рекордовий Тов. Української Січ, від. 182 У. Н. Союза.

З кінцем листопада 1928 було чл.	73
Від грудня 1928 до листопада 1929 прибуло нових членів	9
Принято наново	3
Принято з переступними листами	4
Разом	89
Суспендовано	1
Видано переступних листів	6
З кінцем листопада 1929 р. відділ мав членів	82

Молодечий відділ

З кінцем листопада 1928 було чл.	42
Від грудня 1928 до листопада 1929 прибуло нових членів	4
Принято з переступними листами	4
Разом	50
Суспендовано	2
Видано переступні листи	3
З кінцем листопада 1929 року відділ мав дітий чл.	45
Повнолітними членів є	6
З кінцем листопада 1929 від. 182 У. Н. С. в Клифтон, Н. Дж., має членів	127

Іван Жиліцький, рек. секр.

Звіт фінансовий.

Прихід:

В 1928 році зібрано	
Від грудня 1928 до грудня 1929 зібрано вкладок	2,210.75
З маскового балю 16 листопада 1929	192.50
На дзвін при посвяченню 1 з лист	154.72
Процент від готівки в банках	77.17
Сплата ноту Ма. П.	40.00
На Сиротинець	14.75
За лентн	17.50
За вечерю до Jersey City	4.40
Процент за довгуючі місяці	4.40
7 платничих книжок і 2 діточі	1.40
З представлення Сироти	1.25
За вечеру 10 Л. Ю. Гр. К.	2.00
Кара П. Закутинський	1.00
Довг В. К. 1926	2.25
4 календарі	1.20
На стіл В. Б.	50
Загальний прихід з кінцем листопада 1929	2,894.39

Розхід:

Вислано до каси У. Н. С. за 12 міс. за стар. членів	1,549.32
Вислано до каси Мол. Деп.	142.25
Розхід з маскового балю з 16 листопада 1929	138.85
Розхід з 10-літ. ювилею	125.20
Вислано на Сиротинець	61.65
Платня предс. за 1928	6.00
Платня касієра за 1928	6.00
Панахида за померших членів	6.00
Хора запомога вип. членам	186.00
Бос до Jersey City	26.00
Дзвін і усі другі розходи	356.99
1 протоколова книга	1.50
Платня секретаря	12.00
Платня секретаря	12.00
Почтові марки для Тов.	2.75
12 плат. книжочок діточих	60
Пересилка 4 календарів	12
2 зошити для Тов.	20
Загальний розхід з кінцем листопада 1929	2,623.61

Зіставлення:

Загальний прихід був	$2,894.34
Загальний розхід був	2,623.61
Чистого доходу остає	$ 270.78
Готівка з перенесення з 1928	2,053.38
Чиста готівка з кінцем листопада 1929	$2,324.16

Чиста готівка уложована:

Clifton Trust Co. на проценті	$1,147.65
Passaic Nat'l Bank & Trust Co. на проценті	993.38
First Nat'l Bank of Clifton, чекове конто	135.68
В секретаря знаходилось	47.45
Чиста готівка з кінц. листопада 1929	$2,324.16

Готівка і позички:

Чиста готівка	$2,324.16
Позичка Укр. Прав. Церкві	200.00
Позичка І. Гаврилів	20.00
Загальна сума	$2,544.16

Маєток Товариства:

Готівка і позички	$2,544.16
2 прапори, амер. і укр.	178.78
2 печатка	7.50
1 шафа на прапори	55.00
5 урядових лент	18.75
25 членських лент	50.00
1 Бонд Негайної Помочі	20.00
1 книжка в Земельнім Банку	25.00
21 членських лент	78.75
Члени довгують за вкладки	54.20
Члени довгують за вкладки	6.00
1 портрет гетьмана	10.00
68 плат. книжечок, 10 діточих	79.15
Бібліотека	12.00
Члени довгують за ленти	6.00
Тов. стіл	2.06
Загальний маєток з кінцем листопада	$3,160.14

ЗА УРЯД ТОВ. УКРАЇНСЬКА СІЧ, від. 182 У. Н. С., в Клифтон, Н. Дж. Михайло Шевець, предс. Григорій Яськів, фін. секр. Іван Розлюбик, касієр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє, що на річнім мітінгу дня 31 грудня 1929 вибрано новий уряд на 1930 рік як слідує: Михайло Сидор, предс.; Михайло Лінинський, заст.; Ізаак Вільк, кас.; Михайло Свадзя, заст.; Антін Онисик, секр. фін.; Стефан Гладкий, заст.; Теодор Безушко, секр. рек.; Іван Білоброн, заст.

КАСОВИЙ ЗВІТ ТОВ. УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ ПОСТУПОВИЙ ЗА 1929 РІК.

ПРИХІД:

Вкладки членів до У. Н. С.	$2,974.72
Вкладки членів до Товариства і дохід з балю	782.05
З перенесення з 1927 р.	48.58
Разом	$3,805.35

РОЗХІД:

Вкладки членів до У. Н. С.	$3,025.95
Рент за галю Нар. Дому	48.00
Запомога хорим членам	482.00
Асекурація інвентара Тов.	8.74
Свобода за друки	4.75
Видатки адміністраційні секретаря за 1929 рік	9.00
Платня урядників за 1929 р.	92.00
Разом	$3,670.44

БАНКОВА КНИЖОЧКА:

На банковій книжочці з кінцем 1928 р. було	$4,599.02
Дописано процент в днини 1929 р.	173.34
Дописано 2 купони	4.25
Разом на банковій книжочці є	$4,776.61

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

На банковій книжочці є	$4,776.61
Готівка у касієра	134.91
Амер. 4-тий Ліберти Бонд	100.00
Вартість інвентаря	319.50
Загальний маєток Товариства виносить	$5,331.02
Маєток Товариства за 1929 р. збільшився о	$263.92

Тов. Укр. Клюб Поступовий числить 156 дорослих членів і 100 дітей.

Товариство принимає нових членів до Товариства і до У. Н. Союза безвступного. Если член захоче мае побажання до двох днів секретаря почтовою картою на адресу: Антін Онисик, 117 Lake St., Jersey City, N. J. Місячні мітінґи відбуваються в першу суботу по пятнайцятім, в гали Нар. Дому Укр.-Амер. Громади, 72 Morris St. — Антін Онисик, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ